

Journal of Academic Research and Trends in Educational Sciences

Journal home page:
<http://ijournal.uz/index.php/jartes>

CONDUCTING AND ORGANIZING WORK IN UZBEK, THE STATE LANGUAGE OF UZBEKISTAN

Qayumova Sevinch Abduqosimova¹

Karshi City University of Economics and Pedagogy

KEYWORDS

Uzbek language, Uzbek nation,
value, state language status

ABSTRACT

This article is about the richness of the Uzbek language, its importance for our nation, value, and also about preserving our Uzbek language.

2181-2675/© 2023 in XALQARO TADQIQOT LLC.

DOI: 10.5281/zenodo.7951381

This is an open access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

¹ Student of NTM Primary Education Department, Karshi City University of Economics and Pedagogy, Uzbekistan

O‘ZBEKISTONDA DAVLAT TILI BO‘LGAN O‘ZBEK TILIDA ISH YURITISH VA TASHKIL ETISH

KALIT SO‘ZLAR/
КЛЮЧЕВЫЕ СЛОВА:

o‘zbek tili, o‘zbek millati,
qadriyat, davlat tili maqomi

ANNOTATSIYA/ АННОТАЦИЯ

Ushbu maqola O‘zbek tilining naqadar boyligi, millatimiz, qadriyatimiz uchun ahamiyatligi va qolaversa O‘zbek tilimizni asrab avaylash haqidadir.

Til har bir millatning ko‘zgusi, uning haqiqiy sarchashmasidir. Til bor ekan, millat barhayotdir. Tilni Onaga qiyoslanishi bejiz emas, inson o‘z onasini ko‘rmasdan, uning sof muhabbatini, mehrini tuymasdan yashay olishi mumkin emas. Bu fikrimizning isboti sifatida O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Mirziyoyev tomonidan O‘zbek tiliga davlat tili maqomi berilganligining 30 yilligi munosabati bilan so‘zlagan nutqini keltirishimiz mumkin: “Kimda-kim o‘zbek tilining bor latofatini, jozibasi va ta’sir kuchini, cheksiz imkoniyatlarini his qilmoqchi bo‘lsa, munis onalarimizning allalarini, ming yillik dostonlarimizni, o‘lmas maqomlarimizni eshitsin, baxshi va hofizlarimizning sehrli qo‘shiqlariga quloq tutsin”.

1989-yil 21-oktyabr... Aynan shu kunda o‘zbek tilining haqiqiy jozibasini anglashni boshlashga imkoniyat berildi. O‘zbek millati uchun dunyoga tuynuk ochildi.

2020-yil 21-oktyabr... Roppa-rosa o‘zbek tiliga davlat tili maqomi berilganligiga 31 yil to‘ldi. Xo‘sh, mana shu davr mobaynida o‘zbek tilining haqiqiy jozibasi, uning go‘zalligini dunyoga tanitish uchun qanday ishlar amalga oshirildi?

Ta’kidlab o‘tish joizki, O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida o‘zbek tili maqomi huquqiy jihatdan mustahkamlandi. O‘zbek tili haqidagi qonun qabul qilinganidan so‘ng barcha davlat hujjatlari o‘zbek tilida yuritila boshlandi, gazeta va jurnallarning o‘zbek tilida chop etilishi yo‘lga qo‘yildi. 1993-yil 2-sentyabrda “Lotin tiliga asoslangan o‘zbek alifbosini tuzish to‘g‘risida”gi qonun qabul qilingandan so‘ng, mamlakatimiz har tomonlama rivojlandi va jahon kommunikatsiya tizimidan munosib o‘rin egallashiga yo‘l ochdi. Shu o‘rinda statistik ma’lumotlarga e’tibor qaratsak: dunyoda 5600 dan ortiq tillar mavjud bo‘lib, bundan 200 tasigina davlat tili sifatida qabul qilingan. Ularning orasida o‘zbek tilining borligi uning naqadar sof, mukammal, purma‘no va jozibadorligining yorqin dalilidir. Rossiyalik tilshunos olim, professor A. M. Kozlyanina “O‘zbek tili nafis va musiqa ohangidek jozibador” deb bejiz ta’kidlamagan edi.

Lekin, shu o‘rinda savol tug‘ilish tabiiy: nahotki o‘zbek tili biror bir joyga nom qo‘yish uchun ham yaroqli bo‘lmasa?! Afsus, barchamizga ma’lumki, ko‘chalarda do‘konlar, supermarketlar, turli xil ustaxona shoxobchalari, go‘zallik salonlari, turli xil osmono‘par binolar, bog‘chalarga qo‘yilgan nomlar o‘zbek tilida emas balki, boshqa xorij tillarida yozilganligining guvohi bo‘lishimiz mumkin. Bu haqiqatni isbotlash uchun siz ulkan bir ilmiy

izlanish qilishingiz shart emas, aynan ko'chaga o'tlanib turib, qo'lingizga qalam va ruchka olgan holatda chiqsangiz kifoya. Naqadar achinarli holat bo'lishiga qaramay, biz bunga ko'nikib yashab kelmoqdamiz! Axir biz O'zbekistonda yashayapmiz-ku, nima uchun unda joy nomlarini o'zbek tilida nomlay olmaymiz? Buning uchun kim aybdor: davlat organlarimi yoki o'zbek millatimi? O'zbek tili turkiy tillar oilasiga mansub bo'lib hozirgi kunda yer yuzining qariyb 50 million aholisi so'zlashadigan tildir. Bu esa tilimizning kelajagi uchun qayg'urishimiz, kelajak avlod uchun (sof til) tilimizning sofligi saqlashimiz muhim sanaladi. Bu borada hozirgi kunda ona tilimizni nufuzini oshirish, davlat tili sifatida mavqeyini oshirish borasida ko'plab ishlar amalga oshirilmoqda. 1989-yil 21-oktabrda "O'zbek tili davlat tili maqomi" berildi. Bu kun tilimiz yangi tug'ildi desak mubolag'a bo'lmaydi. Tilimiz ko'p yillar tahqirlandi. Yoshlarimizni ona tiliga hurmat ruhida tarbiyalamog'imiz lozim. Til-millatning ruhidir. Til bor millat yashaydi. Hozirgi kunda yer yuzidan ko'p tillar yo'qolib ketish arafasida turibdi. Biz tilimizni umrboqiy bo'lishi uchun yoshlarimizda tilga hurmat ruhida tarbiyalamog'imiz lozim. Tilimiz shunshalik boy, go'zal jozibadorki tilimizda bor ba'zi so'zlar boshqa tillarda mavjud emas. Jumladan "ibo", "hayo", "iffat" kabi so'zlarning boshqa tillarda tushunchalari mavjud emas. Turkiy tilimiz qanchalik boy ekanligini A.Navoiy bobomiz o'zining "Muhokamat ul-lug'atayn" asosida isbotlangan.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Oxojonovich, A. S., & Usmoilovich, A. Y. (2022). About the Problems of Language Teaching to Little Children. *International Journal of Culture and Modernity*, 14, 30-34.
2. Abdiloyev, S. O. (2022). Nemis tili darslarida frazeologizmlardan foydalanishning innovatsion usullari. *Архив научных исследований*, 2(1).
3. Oxojonovich, A. S. (2022). On the General Associative Aspects of Allegoric Symbols. *Spanish Journal of Innovation and Integrity*, 6, 424-428.
4. Aziz, A., & Shavkat, A. (2022). Aristocrats Sympathetic to Heine. *International Journal of Formal Education*, 1(10), 40-43.
5. Aziz, A., & Shavkat, A. (2022). Symbol of the Paris of Inspiration. *International Journal of Formal Education*, 1(11), 17-20.
6. Умаржонова, Г. М., & Абдиллоев, Ш. О. (2022). НЕМИС ВА ЎЗБЕК ТИЛЛАРИДА "HAND"-“ҚЎЛ” КОМПОНЕНТЛИ СОМАТИК ФРАЗЕОЛОГИЗМЛАРНИНГ СТРУКТУР-ГРАММАТИК ТАҲЛИЛИ. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, 2(10), 226-231.
7. Oxojonovich, A. S. (2022). GERMAN PHRASEOLOGICAL UNITS WITH A ZOONYM COMPONENT. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI*, 2(11), 239-244.
8. Oxojonovich, A. S. (2023). Peculiarities of Semantics of Phraseological Units with Zoonyms. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 17, 98-102.
9. Абдиллоев, Ш. О. (2023). АЙРИМ УЙ ҲАЙВОНЛАРИ БИЛАН БОҒЛИҚ БЎЛГАН ФРАЗЕОЛОГИК БИРЛИКЛАРНИНГ ТУРЛИ ХАЛҚЛАРДА МАЪНО ИФОДАЛАНИШИ. *BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY*

JURNALI, 3(5), 122-128.

10. Абдилоев, Ш. О. (2023). ФРАЗЕОЛОГИК БИРЛИКЛАР—ХАЛҚ ҲАЁТИНИНГ ИНЪИКОСИ. PEDAGOGİK ISLOHOTLAR VA ULARNING YECHIMLARI, 1(2), 157-159.

11. Абдилоев, Ш. О. (2023). ЎЗБЕК, РУС, ТОЖИК ВА НЕМИС ТИЛЛАРИДАГИ ЗООНИМ ФРАЗЕОЛОГИК БИРЛИКЛАРНИНГ ЎХШАШ ВА ФАРҚЛИ ХУСУСИЯТЛАРИ. IQRO JURNALI, 3(1), 156-159.

12. Urinova, S. (2022). ОСОБЕННОСТИ ПРЕПОДАВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА КАК ИНОСТРАННОГО В УЗБЕКИСТАНЕ. Science and innovation, 1(B7), 1274-1276.

13. угли Мухаммаджонов, С. Т. (2022). ПОНЯТИЕ" РЕБЕНОК" И ИХ СРЕДСТВА В СОВРЕМЕННОЙ ЛИНГВИСТИКЕ. PEDAGOGS jurnali, 23(1), 196-199.

14. Salohiddin, M. (2022). EUROPEAN LITERATURE AND ITS FORMATION. Confrencea, 4(4), 34-36.